

Husmødrenes Instrumenter til Kagerulning, — kun kører Rullen ikke rundt. Når Graven skal nettes, tager man først Riven og udsletter de Rester af Mønstre eller Ujævnheder, som måtte være i Gruset; og når Grusfladen er revet pænt,

kommer altså Kavelen frem, og i nogle få, men sikre Tag laves da det Mønster, som man nu vil have på Graven. En Uge efter gentager det samme sig, — enten er det Familien, der besørger det, eller det er den stedlige Graver eller Kirkegaardens Folk.

Fortsættes i næste Nr.

Om Udførelse af Akkordarbejde paa større Kirkegaarde

Inspektør H. D. Ørsted-Hansen

De fleste Gartnere arbejder med et vist Maal af Interesse og Arbejdsglæde, saa længe Arbejdet er afvekslende, og det vil en stor Del af Arbejdet paa Kirkegaarden være. Forholdet bliver et andet, naar Arbejdet bliver ensformigt og fabriksagtigt i den Forstand, at en Mand i lang Tid fra Morgen til Aften er beskæftiget med det samme Arbejde, f. Eks. med Ting som Hækklipping eller Grandækning.

Her er Arbejdet i sig selv ikke tilstrækkeligt til at skabe større Interesse. Mangler Interessen, gaar det ud over Arbejdstempoet, hvilket igen faar Indflydelse paa Arbejdskraften (den nødvendige Arbejdsstyrke i det paagældende Tidsrum).

I en Tid, hvor Spørgsmaalet om Antagelse af den nødvendige Arbejdsstyrke er vanskeligt og meget vel kan blive endnu vanskeligere, vil det maaske være paa sin Plads at overveje Mulighederne for at øge Interessen hos de Gartnere, man har, saaledes at det Arbejde, der skal udføres, kan blive det uden at øge Arbejdsstyrken i uforholdsmæssig Grad.

Det er jo nu engang saaledes, at den Mand, der har Mulighed for at hæve sin Dagløn med et Par Kroner ved et ekstra Tag i Redskaberne, gør det gerne, og det ligger derfor nær at tro, at en eller anden Form for Akkord paa Arbejder som de nævnte — Hækklipping og Grandækning — vil være en af de Veje, der kan gaas.

Hvad Hækklipping angaar, kan Arbejdet direkte maales op i løbende m, man kan saa fastslaa, hvad der er Norm for at klippe

for normal Dagløn og betale en fastsat Pris for det der udover klippede, eller man kan simpelthen betale en vis Pris pr. løbende m klippet Hæk fastsat paa Grundlag af den beregnede Norm.

Nu er naturligvis Gravstedshække et elastisk Begreb. Nogle er lave, andre høje. Nogle Gravsteder har Forkant af Nexøbrokker, andre har høje fælles Ryghække. Men dette Forhold er jo enhver Kirkegaardsgartner bekendt, og det maa være muligt at finde et fornuftigt Gennemsnit saaledes, at hvad der tabes paa den ene indvindes paa den anden.

Spørgsmaalet om Oprivning og Bortkørsel maa være aftalt, og med Hensyn til Kontrollen af det udførte Arbejde bør det nok være saaledes, at Gartnerne daglig paafører sin Arbejdsseddel, hvor han har klippet — Afdeling, Række og Numre — hvilket den Tilsynsførende noterer sig for den følgende Dag at kontrollere Afdelingen og foretage Beregning af løbende m klippet Hæk. Gartneren bør ved Opslag have Adgang til den Foresattes Beregninger, saa eventuelle Meningsforskelligheder kan klares, medens Forholdet endnu er i frisk Erindring.

Hækklippingen finder netop Sted paa en Tid, hvor der i de senere Aar slaas stadig større Huller i Arbejdsstyrken paa Grund af Ferie — af stadig længere Varighed — uden Ferieafløsning. Indførelse af Akkord her vil derfor betyde en langt mere effektiv Udnyttelse af Arbejdskraften og Mulighed for med den samme Arbejdsstyrke at

faa udført en Række Arbejder paa Gravstederne, som burde udføres, men næppe bliver det, fordi det skorter paa Mandskab og Tid.

Paa lignende Maade med Gran. Her kan man betale en Sats for Arbejde udover Normen, eller man kan betale en Procent-Sats af hele det udførte Arbejde. Hvad Grandækningsarbejdet angaar, vil det betyde, at Varigheden af dette Arbejde, der jo skal være færdigt til Jul og efterhaanden er blevet saa omfattende, at man enten maa øge Arbejdsstyrken stærkt eller begynde, før Bladene endnu er af Træerne, vil kunne afkortes væsentligt samtidig med, at det Beløb, der uden Akkord udbetales til en større Styrke for Anledningen antagne Gartnere, bliver fordelt blandt Kirkegaardens egne Folk, som derved sættes i Stand til at øge deres Indkomst i Gransæsonen med en større eller mindre, men i alle Tilfælde særdeles velkommen Sum.

Hvad Økonomien angaar, vil der ikke være meget at risikere. Gennem Ordre indbetales en vis Sum til Udførelse af Granarbejdet paa Kirkegården. En vis Procentdel af dette Beløb vil gaa til Arbejdsløn, og det staar til Kirkegaardsledelsen ved Akkordforhandlingen at sørge for, at det ikke bliver en urimelig større Procentdel end normalt.

Fordelen for Gartnerne ligger deri, at den Sum, der er til Raadighed, fordeles paa færre Hænder. De opnaar en Ekstrafortjeneste (mod en større Indsats), men en Fortjeneste, der sikkert vil medvirke til at stimulere Arbejdslysten, sætte Skred i et langsommeligt og trivielt Rutinearbejde og frigøre Arbejdskraft til andre Ting bl. a. derved, at megen unødigt Tomgang, som uundgaeligt finder Sted paa større Arbejdspladser, undgaas.

Den almindeligste Indvending vil være, at Arbejdet udført i Akkord ikke vil være saa omhyggeligt udført som ellers. Det er der dog vist ingen Grund til at befrygte, i hvert Fald hvad Klippingen angaar. For

Grandækningens Vedkommende skal det indrømmes, at der vel næppe kan »kæles« for det enkelte Gravsted, som man har Eksempler paa fra gammel Tid, men her var man ogsaa nogle Steder kommet ind paa et Skraaplan, saa Arbejdet overhovedet ikke kunde betale sig.

Og Publikum maa sikkert være interesseret i nye Retningslinier af den her skitserede Art, idet Resultatet maa blive øget Arbejdskraft og bedre Tid til Renholdelses- og Vedligeholdelsesarbejde paa Gravstederne.

Det kan i denne Forbindelse nævnes, at man de to sidste Gransæsoner paa de Københavns Begravelsesvæsen underlagte Kirkegaarde har praktiseret et Akkordsystem for Granarbejdets Vedkommende. Den sidste Gransæson før Indførelse af Akkorden beskæftigede f. Eks. Bispebjerg Kirkegaard indtil 93 timelønnede Gartnere i Gransæsonen, som begyndte den 5. November og sluttede den 22. December. I Vinteren 1947—48 beskæftigede man paa samme Kirkegaard 67 timelønnede Gartnere i Gransæsonen, som begyndte med Akkord den 6. November og sluttede den 16. December. Det udførte Arbejde var som Helhed fuldt tilfredsstillende, og medens man tidligere ofte lagde sidste Haand paa Værket umiddelbart før Fyraften den 24. December, har man nu Tid til inden Julen at efterse Vedligeholdelser og Kirkegården i det hele taget. Er Akkorden lagt fornuftigt til Rette, skulde dens Berettigelse saaledes synes indlysende.

Akkord paa Klipping har man vistnok endnu ikke praktiseret paa vore Kirkegaarde, men det er et Spørgsmaal, der utvivlsomt vil blive taget op til sin Tid og gennemført lige saa tilfredsstillende paa Trods af endnu eksisterende Tvivl og Modstand.

Det er vel sandsynligt, at ogsaa andre Arbejder som Plantning og Renholdelse engang i Fremtiden vil blive udført i Akkord paa større Kirkegaarde.